

Convenant bollenteelt gemeente Hardenberg

Wij,

vertegenwoordigers van:

- de gemeente Hardenberg;
- LTO Noord afdeling Vechtdal;
- de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) Kring Noord Nederland;
- bedrijven die in de gemeente Hardenberg bloembollen telen (hierna te noemen de bollentelers);
- de Stichting Bollenteelt Hardenberg e.o.;

komen het volgende overeen.

1 Algemene overwegingen

In de afgelopen jaren is bloembollenteelt in de gemeente Hardenberg een belangrijk onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering geworden. Het is een kwalitatief hoogwaardige en kapitaalintensieve teelt waarbij er regelmatig tegen ziekten en plagen wordt gespoten met chemische gewasbeschermingsmiddelen. Met tussenpozen van minimaal 5 jaar kan grondontsmetting plaatsvinden. Gezien de huidige regelgeving is het echter niet aannemelijk dat hierbij nog metamnatrium wordt toegepast.

Al enige tijd is de vraag actueel of omwonenden van landbouwpercelen kans lopen op gezondheidsschade door het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Op verzoek van de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken heeft de Gezondheidsraad hierover op 29 januari 2014 een advies uitgebracht.

In zijn advies constateert de Gezondheidsraad dat gewasbeschermingsmiddelen schadelijk kunnen zijn voor de mens. De Gezondheidsraad gaat daarbij vooral in op de gezondheidsrisico's voor beroepsmatige toepassers van chemische gewasbeschermingsmiddelen en de gezondheidsrisico's voor omwonenden van agrarische percelen.

De Gezondheidsraad constateert dat in de afgelopen decennia al veel gedaan is om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen veiliger en duurzamer te maken. En nog steeds wordt er gewerkt aan verdere verbeteringen, op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten en ervaringen uit de praktijk. Bij die verbeteringen gaat het steeds vaker om gezondheidsrisico's die lastig zijn in te schatten.

De Gezondheidsraad constateert dat er in Nederland weinig informatie beschikbaar is over de blootstelling van de mens aan gewasbeschermingsmiddelen en adviseert om nader onderzoek uit te voeren. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft daarom op 18 februari 2014 aangekondigd, dat er in 2015-2016 een onderzoek komt naar de blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen, eventueel gevolgd door een onderzoek naar de specifieke gezondheidseffecten van gewasbeschermingsmiddelen op omwonenden.

Omdat het nog wel enkele jaren zal duren voordat de uitkomsten hiervan beschikbaar komen, stelt de Gezondheidsraad in haar advies nu al een aantal maatregelen voor om de mogelijke gezondheidsrisico's van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te beperken.

Deze maatregelen houden verband met de heersende wetenschappelijke onzekerheid en de ongerustheid van omwonenden over de huidige beroepspraktijk van de agrariërs.

De door de Gezondheidsraad voorgestelde maatregelen hebben betrekking op aanpassingen in de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen en op de landbouwkundige praktijk. Bij de voorgestelde maatregelen in de landbouwkundige praktijk richt de Gezondheidsraad zich o.a. tot de landelijke en lokale overheid, de agrarische sector en tot de omwonenden zelf.

De raad denkt aan verbeteren van de kennis van agrariërs over de veiligheid van henzelf en van omwonenden, meer controle op de naleving van de regels door agrariërs en het instellen van spuitvrije zones. Ook de communicatie vraagt verbetering: agrariërs kunnen beter communiceren over het gebruik van middelen en overheden kunnen adequater reageren op vragen en klachten van burgers. En ook kunnen omwonenden zelf maatregelen treffen om de blootstelling te verminderen en zelf in gesprek gaan met de agrariërs.

De ondertekenaars van dit convenant voelen zich aangesproken door de aanbevelingen van de Gezondheidsraad en willen zich vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid inzetten voor het treffen van maatregelen die het gebruik van chemische middelen en de uitstoot naar de omgeving terugdringen.

Dit willen zij onderstrepen door gezamenlijk dit convenant te ondertekenen, als opvolger van het convenant van 23 mei 2014.

2 Afspraken

De bollentelers zullen zich bij de uitoefening van hun beroep houden aan de volgende gedragscode:

1 Respect

De bollentelers laten anderen in hun waarde, zoals zij ook door anderen in hun waarde worden gelaten. Ze praten met elkaar als collega's. Ze staan open voor kritiek en andere opvattingen.

2 Integriteit

De bollentelers doen wat ze zeggen en komen afspraken na. Ze zijn betrouwbaar, kunnen uitleggen wat ze doen en respecteren grenzen en gevoelens van anderen.

3 Professionaliteit

De bollentelers zijn zich ervan bewust dat zij werken in een sector waar kwaliteit van product en werken hoog in het vaandel staan en stralen dat ook uit. Ze lossen problemen snel en adequaat op en durven initiatieven te nemen om tot oplossingen te komen.

4 Zorgzaamheid

De bollentelers zijn vriendelijk en luisteren naar omwonenden. Hun bedrijfsvoering is transparant en oplossingsgericht, waarbij ze wel grenzen aangeven en duidelijk zijn. Ze kunnen terugvallen op hun eigen onderzoeksplatform en belangenbehartigers.

5 Veiligheid

- 5.1 De bollentelers respecteren alle wettelijke veiligheidsregels en zorgen voor goede arbeidsomstandigheden. Zij conformeren zich aan de Cao open teelten.
- 5.2 De bollentelers zullen zich daarnaast houden aan de adviezen die staan op de website www.beschermbewust.nl. Deze site geeft toegang tot verschillende praktische hulpmiddelen om te helpen veilig te werken met gewasbescherming.
- 5.3 De bollentelers houden bij de perceelindeling rekening met gevoelige bestemmingen en de personen die daar verblijven. Gevoelige bestemmingen zijn:
 - a) plaatsen waar mensen zich ophouden, zoals woonpercelen, scholen en verzorgingstehuizen, campings en sportparken;
 - b) de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).Zij respecteren een teeltvrije zone van 5 m tot onder a. genoemde gevoelige bestemmingen en een teeltvrije zone van 1,5 m uit de EHS.
- 5.4 Wanneer een grondontsmetting noodzakelijk is, respecteren zij de voorgeschreven bufferzone.
- 5.5 De bollentelers zullen geen grond ontsmetten als het mistig is.
- 5.6 De bollentelers zullen geen planten bespuiten bij een windsnelheid > 5 m/s (windkracht 3), gemeten op spuitboomhoogte. Hierbij maken de telers gebruik van de best beschikbare techniek op het gebied van driftreductie en houden deze techniekontwikkeling actief bij. Een voorbeeld hiervan zijn de technieken zoals deze in 2016 ook door hen worden toegepast langs watervoerende sloten.
- 5.7 Om verwaaiing tegen te gaan, zullen de bollentelers na de oogst de grond door grondbewerking grof neerleggen.

6 Gedrag

- 6.1 De bollentelers willen netjes werken op alle fronten en dat ook uitstralen. Ze informeren aanwonenden over hun perceelskeuze.
- 6.2 Aanwonenden kunnen altijd aangeven dat bepaalde werkzaamheden als storend ervaren worden en de bollentelers houden daar rekening mee, bij de planning van hun werkzaamheden. Zij hebben de juiste apparatuur om gewasbescherming toe te passen en goed opgeleide mensen. Bewijs van vakbekwaamheid en keuring van de apparatuur zijn voorwaarden waaraan zij voldoen. Ook gebruiken zij alleen wettelijk toegelaten middelen.
- 6.3 In het verkeer zorgen de bollentelers ervoor dat modder snel wordt verwijderd en ook zorgen zij voor waarschuwingsborden, schone spiegels en verlichting. Indien mogelijk rijden ze rondjes van en naar perceel om bermten te beschermen. Zij zijn zuinig op de openbare ruimte en herstellen door hen veroorzaakte schade aan bermten zelf.
- 6.4 Bij het uitoefenen van zijn werk is de teler zich bewust van zijn omgeving. Hij houdt bij de planning van zijn werkzaamheden rekening met de windrichting- en sterkte, ten einde een zo maximaal mogelijk resultaat te halen met een zo min mogelijke overlast voor zijn omgeving. Hierbij maakt hij veelal gebruik van de gedetailleerde weersinformatie welke behalve windrichting en sterkte, ook aangeeft wat het meest effectieve moment is om middelen in te zetten waarbij zonnesterkte, relatieve luchtvochtigheid en te verwachten ziekte-druk, belangrijke parameters zijn.

7 Openheid

De bollentelers organiseren, of zijn deelnemer aan, open dagen op hun bedrijven en geven uitleg over de bedrijfsprocessen. Als er vragen zijn maken ze daar tijd voor en verwijzen zo nodig naar deskundigen.

8 *Innovatie*

De telers streven waar mogelijk actief naar het terugdringen van het gebruik van chemische middelen en voeren daartoe bovenwettelijke maatregelen uit. Bij de jaarlijkse evaluatie bespreken partijen de voortgang daarin en de toename in toepassing daarvan zo concreet mogelijk.

9 *Vragen*

Als er vragen of klachten zijn komen die snel bij de betreffende teler. De telers zien een klacht als een kans om te verbeteren en niet als een bedreiging.

LTO Noord afdeling Vechtdal en de KAVB Kring Noord Nederland:

1. Zetten zich, via hun landelijke organisaties, pro actief in voor een verdere verduurzaming van de bollenteelt, waarbij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk teruggedrongen wordt. Indien nodig, worden er zo milieuvriendelijk mogelijke gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. De uitstoot naar de omgeving wordt zoveel mogelijk teruggedrongen.
2. Ondersteunen het voorstel van de Gezondheidsraad om meer onderzoek te doen naar de risico's van gewasbeschermingsmiddelen.
3. Ondersteunen het voorstel van de Gezondheidsraad, om – in afwachting van de resultaten van het omwonendenonderzoek – nu al een aantal maatregelen (zie de Algemene Overwegingen) te nemen om de mogelijke gezondheidsrisico's van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te beperken.
4. Doen al wat in hun vermogen ligt om ervoor te zorgen dat hun leden zich aan bovenstaande gedragscode houden.

De gemeente Hardenberg:

1. Spreekt zijn vertrouwen uit in het vermogen van de bollenteeltsector om op een professionele en zorgvuldige manier om te gaan met de zorgen die er leven bij omwonenden van percelen waarop bloembollen worden geteeld.
2. Zal een actieve, stimulerende en bemiddelende rol spelen bij de uitvoering van dit convenant.
3. Zal er bij de landelijke overheid op aandringen dat de door de Gezondheidsraad aanbevolen vervolgonderzoeken zo spoedig mogelijk worden uitgevoerd en dat de voorgenomen tussentijdse maatregelen om de mogelijke gezondheidsrisico's van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te beperken, zo spoedig mogelijk in gang gezet worden.
4. Zorgt ervoor dat vragen en klachten die bij de gemeente binnenkomen snel aan de betreffende teler(s) worden doorgegeven.

De Stichting Bollenteelt Hardenberg e.o.:

De Stichting Bollenteelt Hardenberg e.o. staat achter de inhoud van dit convenant en is daarom mede-ondertekenaar.

3 Geldigheid

Dit convenant heeft een geldigheidsduur van drie jaar. Landelijke, provinciale of regionale ontwikkelingen kunnen (tussentijdse) aanpassing noodzakelijk maken.

4 Toezicht op uitvoering

Naleving van dit convenant, naar redelijkheid en billijkheid, wordt door partijen gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Jaarlijks vindt een gezamenlijke evaluatie plaats.

Elke partij wijst een contactpersoon aan die als aanspreekpunt voor de andere partijen dient.

Aldus overeengekomen op 18 april 2017

Gemeente Hardenberg

Vertegenwoordigd door wethouder D.T. Prinsse



LTO Noord afdeling Vechtdal

Vertegenwoordigd door G.H. Kleene-Jager



KAVB Kring Noord Nederland

Vertegenwoordigd door M. E.J. Markhorst



Stichting Bollenteelt Hardenberg e.o.

Vertegenwoordigd door B.A.J. Meeuwissen



Bollentelers in de gemeente Hardenberg (per bedrijf een ondertekeningsblad)